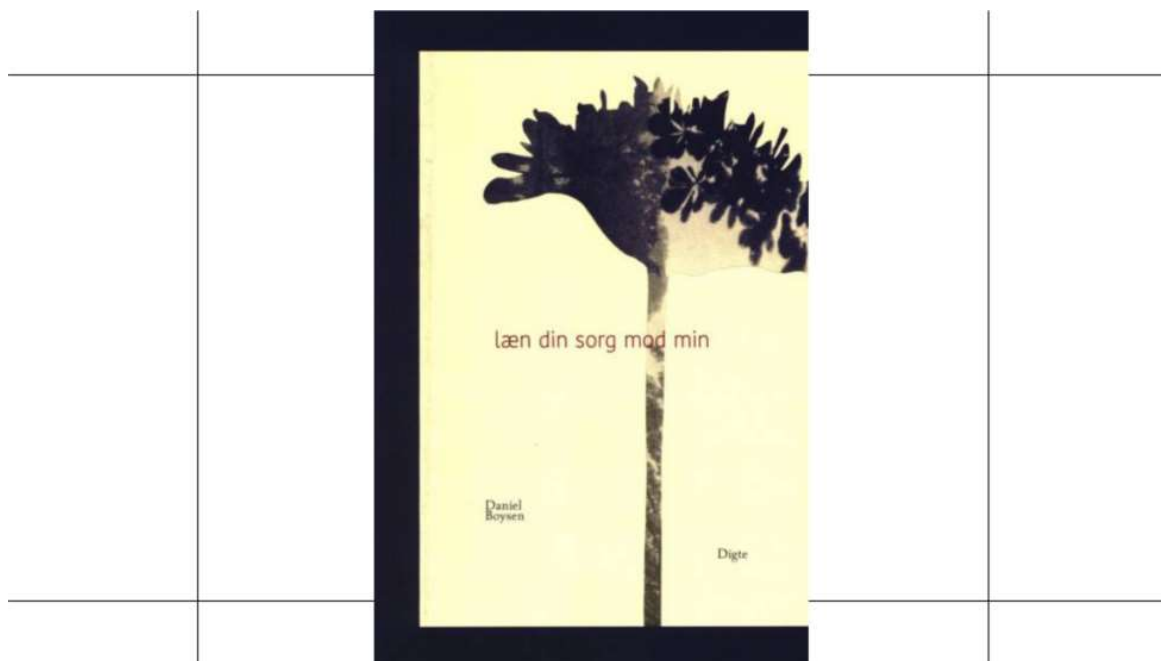

Sorgens mandlige ansigt

af Michael Frederiksen | jul 3, 2023 | Anmeldelser, Lyrik | 0 Kommentarer

Moderskabslitteratur har i mange år været en af de dominerende tendenser i dansk litteratur. I *læn din sorg mod min* af Daniel Boysen giver han faren en stemme – og det på fornem vis.

For to år siden udgav Daniel Boysen romanen *Gå til grunde* om fertilitetsbehandling og at være ufrivilligt barnløs. Om den sorg og desperation, der følger af en proces med et lille, spinkelt håb, som igen og igen veksles til håbløshed. *læn din sorg mod min* er en selvstændig lyrisk fortsættelse af romanen, der behandler den lykkelige situation, hvor jeget og duet efter gentagne mislykkedes forsøg nu venter barn, en datter. Graviditeten, fødslen; lykken og ekstasen over at kunne kalde sig far – som ikke er 'ren' og upåvirket af de tidligere erfaringer. Rollen som far virker til sidst lige så tilfældigt tildelt, som når man som barn plukkede randkronerne af en tusindfrydsplante og lod den sidste være afgørende for, om den, man var forelsket i, gengældte ens følelser: 'Jeg skal være far/jeg skal ikke være far// jeg skal ikke være far/ jeg skal være far'. Netop på grund af de lange og mange bryderier parret har haft med at blive forældre, er det ikke en fødsel som alle andre(s). Det er i ordets bogstaveligste forstand et mirakel.

Boysens sprog er i det store og hele enkelt, skrabet og prunkløst. Der er flere prægnante formuleringer, som bliver ekstra ladede og sørgelige, alene af den plads de bliver tildelt når de står nøgne på en bogside med meget luft omkring sig, fx som når der på én side i venstre hjørne kan stå 'der går to usynlige børn/ rundt i vores liv' og i nederste højre: 'som ikke bliver/ gamle'. Det føles fortærsket at konstatere, at få ord kan udtrykke mere end et stort og sprudlende sprog; men her kommer de nedbarberede sætninger virkelig til sin

ret sammen med de (grafiske) muligheder, digtet som genre giver for at sprede tristessen og smerten ud over siderne. Den er nøje doseret – og med ét rammer den lige i solar plexus.

Potent poesi

Nogle af de smukkeste passager falder i bogens anden halvdel efter fødslen, hvor 'alt udenfor/ er ligegyldigt'. På én gang virker det som en selvfølge og kommer som en overraskelse, når jeget beskriver sin opgave som far, som følger: 'der må ikke være/ noget imellem os', lyder det som et mantra sammen med titlen 'læn din sorg mod min'. Som en selvfølge, fordi det vel må være udgangspunktet for enhver forælder, ikke at holde noget skjult, at stille sig til rådighed, med sit hoved, sin krop – og som en (positiv) overraskelse, fordi det at være ærlig, følsom og sårbar af mange (stadig) ikke forbindes med at være en rigtig mand, men femininitet og 'kvindagtighed'.

Det er, som om barnets kommen til verden også forløser en særligt potent poetisk skabertrang og -kraft hos barnets far, som befinder sig i en form for ekstase over verden, som jo hele tiden har været der, men som han sanser, registrerer og værdsætter på en helt anden måde, netop fordi der er et nyt menneske at pege alt det skønne ud for. Digterjeget *ser* pludselig på ny, opdager selv verden som for første gang med barnets poetiske blik. Følgende digt fortjener at blive citeret i sin helhed: 'jeg giver dig/ skovbundens knitren/ solens bud// brostenenes massive hårdhed// søernes kerne// jeg giver dig/ en far// der ikke leder i alt fundet// men finder'. De sidste linjer kan tilmed tjene som en art digterens poetik: ikke at lede i alt fundet, men *finde*. Ikke at skrive noget, der allerede er skrevet, men skrive det, kun *han* kan skrive.

Knugende er det ligeledes at læse digterjegets refleksioner over, hvad de som forældre både bevidst og ubevidst giver videre til deres barn, som 'vokser/ ind i den skygge/ din bror eller søster/ efterlod'. Allerede før fødslen tænker jeget med uro og ængstelse på 'om alt det/ hendes krop/ blev udsat for/ løber videre i dig', hvilket fik denne anmelder – der ikke selv er far eller på vej til at blive det – til alligevel at reflektere videre over social og biologisk arv, hvilken historie, hvilke sorger og glæder, hvilke karaktertræk, kropssprog og handlinger der, uden at vi ved af det, eller vil det, sætter sig spor i de kommende generationer: som søn, som far.

Et vigtigt bidrag til faderskabslitteraturen

Det er en digtsamling, der følger sig ind i et kor af andre stemmer i nyere dansk litteratur, hvor forældreskabet som det opleves fra det fædrene perspektiv, får stadig større plads. I årevis har moderskabslitteratur været en af de mest dominerende tendenser i dansk litteratur med navne som Maja Lucas, Olga Ravn, Cecilie Lind og Julie Sten-Knudsen, mens det har skortet mere på erfaringer i litterær form om det at være far (men dog et ekspanderende felt med navne som Rolf Sparre Johansson og Rasmus Nikolajsen). Sigende skriver Boysen et sted 'sorgen har ikke/ et mandligt ansigt' – velsagtens som en hilsen til Svetlana Aleksijevitjs *Krigen har ikke et kvindeligt ansigt*, som beskrev de glemte kvinders deltagelse under Anden Verdenskrig. Den sørgende mand findes selvfølgelig, men han giver sig sjældent til kende, fordi det stadig er forbundet med skam og stigma at give udtryk for sine følelser som mand. Det er derfor klædeligt, som forfatteren vender vrangen ud på sig selv og blotter sit sørgende ansigt: 'her er mit/ ansigt// sådan ser/ det ud'. Denne åbenhed og papirtynde fernis om følelseslivet kan forhåbentlig give flere mænd lyst til at tale højt – både om det lette og det svære ved at være mand/far.

Med *læn din sorg mod min* har Boysen leveret en vedkommende, vigtig, smuk og enkel – men dybdevirkende – digtsamling om faderskab. Åbent og ærligt blotlægger han et autentisk mandligt følelsesliv, hvilket udover at give et nuanceret og komplekst billede af mandens rige og sammensatte indre liv forhåbentlig kan fungere som inspiration for andre og bane vejen for en større åbenhed om følsomhed og sårbarhed, som ikke devaluerer mandens mandighed – vel snarere det modsatte.

Info

Daniel Boysen: *læn din sorg mod min*

2023

126 sider

Digte

Forlaget Silkefyret

Facebook

Twitter

Mail

Kategorier

Anmeldelser (16)

Artikler (38)

artikler (1)

Biografi (6)

Faglitteratur (8)

Fotobog (2)

Grafisk novelle (7)

Ikke kategoriseret (1)

Interview (11)